భారతదేశములో జస్టిస్ డెలివరిలో మొదటి అయిదు రాష్ట్రాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్, దక్షిణాది రాష్ట్రాలు ఆధిపత్యాన్ని కొనసాగిస్తున్నాయి, 3వ భారతీయ న్యాయ నివేదిక తెలిపింది

కొన్ని ప్రోత్సాహక పురోగతులు:

- రాష్ట్రాలు న్యాయ సహాయము కొరకు బడ్జెట్ కేటాయింపును పెంచుతున్నాయి. 2021-22 నాటికి, అన్ని రాష్ట్రాలు/కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు న్యాయ సహాయము కొరకు తమ బడ్జెట్స్ లో 60 శాతము కంటే ఎక్కువ కేటాయిస్తున్నాయి.
- జాతీయంగా, సబార్డినేట్ న్యాయవ్యవస్థలో మహిళల వాటా 33% దాటింది
- జాతీయంగా, తలసరిగా పోలీస్ పై ఖర్చు రూ. 912 (ఎఫ్‌వై '17-18) నుండి రూ. 1151 (ఎఫ్‌వై '20-21) వరకు పెరిగింది.
- వీడియో కాన్ఫరెన్సింగ్ తో జైళ్ళ షేర్ 60% (ఐజేఆర్ 2020) నుండి 84% నికి పెరిగింది

కాని, జాతీయంగా, నిరంతర ఖాళీలు:

- 130% పైగా జైళ్ళ ఆక్రమణ, 2010 నుండి అత్యధికము; ఇంకా 2/3 వంతులమంది ఖైదీలను విచారించవలసి ఉంది.
- గత దశాబ్దములో రెట్టింపు చేసినప్పటికీ, పోలీసు విభాగములో కేవలం 11.75% మాత్రమే మహిళలు
- ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తులు, పోలీసు అధికారులలో అత్యధిక ఖాళీలు; ఇంచుమించు 30%
- జాతీయంగా, న్యాయ సహాయం క్లినిక్స్ (2019-20 లో 44% నుండి 2020-21 లో 12.976) కు తగ్గించబడ్డాయి

ఏప్రిల్ 4, 2023, కొత్త ఢిల్లీ: దేశములో జస్టిస్ డెలివరి పై రాష్ట్రాల ర్యాంకింగ్ లో భారతదేశములో ఒకేఒక్కటైన 2022 ఇండియా జస్టిస్ రిపోర్ట్ (ఐజేఆర్) 18 పెద్ద మరియు మధ్యస్థ పరిమాణము కలిగిన రాష్ట్రాలలో (ఒక్కొక్కటి ఒక కోటికి పైగా జనాభా కలిగినవి) కర్ణాటక మొదటి స్థానములో ఉంది, దాని తరువాత తమిళనాడు (2020: 2వ స్థానము), తెలంగాణ (2020: 3వ స్థానము), గుజరాత్ (2020: 6వ స్థానము) మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ (2020: 12వ స్థానము) అని ఈరోజు ప్రకటించింది. ఏడు చిన్న రాష్ట్రాల జాబితాలో (ఒక్కొక్కటి ఒక

కోటి కంటే తక్కువ జనాభా కలిగినవి) సిక్కిం మొదటి స్థానములో ఉంది (2020: 2వ స్థానము), తరువాతి స్థానాలలో అరుణాచల్ ప్రదేశ్ (2020: 5వ స్థానము) మరియు త్రిపుర (2020: 1వ స్థానములో) ఉన్నాయి.

టాటా ట్రస్ట్స్ ద్వారా 2019లో ఇండియా జస్టిస్ రిపోర్ట్ (ఐజేఆర్) ప్రారంభించబడింది మరియు ఇది మూడవ సంచిక. భాగస్వాములలో ఉన్నవారు సెంటర్ ఫర్ సోషల్ జస్టిస్, కామన్ కాస్, కామన్ వెల్త్ హ్యూమన్ రైట్స్ ఇనీషియేటివ్, దక్ష్, టిఐఎస్ఎస్ – ప్రయాస్, విధి సెంటర్ ఫర్ లీగల్ పాలసీ మరియు ఐజేఆర్ యొక్క డేటా భాగస్వామి హౌ ఇండియా లివ్స్.

కఠినమైన 24-నెలల పరిణామాత్మక పరిశోధన ద్వారా, ఐజేఆర్ 2022, ఇదివరకటి రెండు మాదిరిగానే, తప్పనిసరి సేవలను సమర్థవంతంగా అందించుటకు, తమ జస్టిస్ డెలివరీ నిర్మాణాలను ప్రారంభించడములో రాష్ట్రాల పురోగతిని ట్రాక్ చేసింది. అధీకృత ప్రభుత్వ వనరుల నుండి తాజా అధికారిక గణాంకాల ఆధారంగా, ఇది పోలీసు, న్యాయవ్యవస్థ, జైళ్ళు మరియు న్యాయ సహాయము వంటి జస్టిస్ డెలివరీ యొక్క నాలుగు స్తంభాలులపై ఆధారపడిన సమాచారాన్ని ఒకచోటికి తీసుకొస్తుంది. ప్రతి స్తంభము రాష్ట్రము యొక్క సొంతంగా ప్రకటించబడిన ప్రమాణాలు మరియు బెంచ్‌మార్క్‌లకు వ్యతిరేకంగా బడ్జెట్లు, మానవ వనరులు, పనిభారము, వైవిధ్యము, మౌలికసదుపాయాలు మరియు ధోరణుల (అయిదు-సంవత్సరాల కాలములో మెరుగుపరచే ఉద్దేశము) ద్వారా విశ్లేషించబడింది. ఈ మూడవ ఐజేఆర్ 25 రాష్ట్ర మానవ హక్కుల కమిషన్ యొక్క సామర్థ్యాన్ని కూడా విడిగా అంచనావేసింది (మరింత సమాచారము కొరకు ఎస్‌హెచ్‌ఆర్‌సి సంక్షిప్తాన్ని చూడండి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ పనితీరు

ఈ సంవత్సరం మొదటి అయిదు పాల్గొనే రాష్ట్రాలలో నిలుచుటకు ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్ని స్తంభాలలో తన పనితీరును మెరుగుపరచుకుంది. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా సుస్థిరమైన పురోగతులను ప్రదర్శిస్తూ, ఇది ఐజేఆర్ 2019 లో 13వ స్థానములో నిలిచింది, జనవరి 2021లో ప్రచురించబడిన తదుపరి నివేదికలో 12వ స్థానములో నిలిచింది మరియు నివేదిక యొక్క ఈ సంచికలో 5వ స్థానానికి చేరుకుంది. జైళ్ళ స్తంభములో, ఇది ఐజేఆర్ 2020లోని 7వ స్థానము నుండి ఈ సంవత్సరము అయిదవ సంవత్సరానికి చేరుకుంది మరియు పోలీసింగ్ స్తంబములో మొదటి అయిదు రాష్ట్రాలలో ఉంది.

2020 మరియు 2022 మధ్య 61 పోల్చదగిన సూచికలలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్ని స్తంభాలలో 31 సూచికలలో పురోగతి సాధించింది. ఇండియా జస్టిస్ రిపోర్ట్ యొక్క మూడవ సంచికలో, ఈ క్రింది కీలకమైన కారణాల కారణంగా రాష్ట్రము తన స్థానాన్ని మెరుగుపరచుకుంది:

1. 2018-19 లోని 70% నుండి 2022 లో 19% కు ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తి ఖాళీలు గణనీయంగా తగ్గడము
2. 2021లో రోజుకు ఒక ఖైదీకి రూ. 578 ప్రకారము జాతీయంగా అత్యధికంగా తలసరి ఖర్చు. ఇది కూడా 2019లో రోజుకు ఒక ఖైదీకి ఖర్చు చేసిన రూ. 550 నుండి పెరిగింది.
3. న్యాయమూర్తులు, పోలీసు అధికారులు మరియు పోలీసు దళములో ఓబిసి కోటాను నెరవేర్చింది కాని ఎస్సీ మరియు ఎస్టీల కొరకు చేయడములో విఫలం అయ్యింది.
4. జిల్లా న్యాయస్థానము స్థాయిలో మహిళా న్యాయమూర్తుల కోటా 46% ఉంది – ఇది తెలంగాణా తరువాత పెద్ద రాష్ట్రాలలో అత్యధికము
5. మహిళల వాటా 2020లో 6% నుండి 2022లో 22%నికి పెరిగింది – ఇది దేశములోనే అత్యధికము మరియు పెద్ద రాష్ట్రాలలో అతిపెద్ద పురోగతి
6. న్యాయవ్యవస్థపై తలసరి ఖర్చు 2017-18 లో రూ. 121 నుండి 2020-21 లో రూ. 145కు పెరిగింది
7. రాష్ట్రములోని 50% పోలీసు స్టేషన్లలో కనీసము ఒక సిసిటివి ఉంది మరియు 82% స్టేషన్లలో మహిళా హెల్ప్ డెస్క్ లు ఉన్నాయి.
8. రాష్ట్రము న్యాయ సహాయము కొరకు బడ్జెట్ లో 84% కేటాయించింది, ఇది పూర్తిగా వినియోగించబడింది.

18 పెద్ద మరియు మధ్యస్థ-పరిమాణము రాష్ట్రాల ర్యాంకింగ్:

రాష్ట్రాలు	ర్యాంక్ 2022	ర్యాంక్ 2020
కర్నాటక	1	14
తమిళనాడు	2	2
తెలంగాణ	3	3
గుజరాత్	4	6
ఆంధ్రప్రదేశ్	5	12
కేరళ	6	5
జార్ఖండ్	7	8
మధ్యప్రదేశ్	8	16
ఛత్తీస్గఢ్	9	7
ఒడిశా	10	4
మహారాష్ట్ర	11	11
పంజాబ్	12	1
హర్యాణా	13	9
ఉత్తరాఖండ్	14	15
రాజస్థాన్	15	10
బీహార్	16	13
పశ్చిమ బెంగాల్	17	17
ఉత్తర ప్రదేశ్	18	18

ఏడు చిన్న రాష్ట్రాల ర్యాంకింగ్:

రాష్ట్రాలు	ర్యాంక్ 2022	ర్యాంక్ 2020
సిక్కిం	1	2
అరుణాచల ప్రదేశ్	2	5
త్రిపుర	3	1
మేఘాలయ	4	7
మిజోరాం	5	6
హిమాచల ప్రదేస్	6	4
గోవా	7	3

జాతీయంగా, పురోగతులు ప్రోత్సహించబడుతున్నాయి, కాని నిరంతర ఖాళీలు

మొదటి రెండు నివేదికలలో మాదిరిగా, ఐజేఆర్ 2022 అఖిల-భారత స్థాయిలో క్రోడీకరించినప్పటి నిరంతర ఖాళీలను ప్రాధాన్యీకరించింది:

ఖాళీలు అనేవి పోలీసు, జైళ్ళ సిబ్బంది, న్యాయ సహాయము మరియు న్యాయవ్యవస్థలో ఒక సమస్య.

1.4 బిలియన్ల మంది కొరకు, భారతదేశములో సుమారు 20,076 న్యాయమూర్తులు ఉన్నారు, ఇది మంజూరు అయిన ఖాళీలలో 22%. ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తులలో ఖాళీలు 30% ఉన్నాయి. డిసెంబరు 2022 సమయానికి మంజూరు అయిన బలము ప్రకారంగా లెక్కించినప్పుడు భారతదేశములో ఒక మిలియన్ జనాభాకు 19 మంది న్యాయమూర్తులు ఉన్నారు మరియు 4.8 కోట్ల కేసుల బ్యాక్ లాగ్స్ ఉన్నాయి. అప్పటి నుండి ఒక దశాబ్ద కాలములో ఒక మిలియన్ జనాభాకు 50 మంది న్యాయమూర్తులు ఉండాలని 1987 లో లా కమిషన్ ఆశించింది.

పోలీసులలో, గత దశాబ్దములో సంఖ్య రెట్టింపు అయినప్పటికీ, సుమారు 11.75% మాత్రమే మహిళలు ఉన్నారు. సుమారు 29% అధికారుల స్థానాలు ఖాళీగా ఉన్నాయి. పోలీసులు మరియు జనాభా నిష్పత్తి ఒక లక్షకు 152.8 ఉంది. అంతర్జాతీయ ప్రమాణము 222 గా ఉంది.

జైళ్ళు 130% పైగా ఆక్రమించబడి ఉన్నాయి. మూడింట జైళ్ళలో రెండు వంతులు (77.%) దర్యాప్తు లేదా విచారణ పూర్తి అయ్యేందుకు వేచి ఉన్నాయి.

చాలా రాష్ట్రాలు తమకు కేంద్రము అందించిన నిధులను పూర్తిగా వినియోగించలేదు. పోలీసు, జైళ్ళు మరియు న్యాయవ్యవస్థలపై ఖర్చులలో పెరుగుదల, రాష్ట్రము యొక్క మొత్తమ్మీది ఖర్చులలోని పెరుగుదలలోని వేగాన్ని అందుకోలేకపోయింది.

మొత్తమ్మీద న్యాయ వ్యవస్థ తక్కువ బడ్జెట్ తో ప్రభావితం అవుతూనే ఉంది. ఢిల్లీ మరియు చండీఘడ్ వంటి రెండు కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలు మినహా, ఏ రాష్ట్రము తన మొత్తం వార్షిక ఖర్చులో 1 శాతము కంటే ఎక్కువగా న్యాయవ్యవస్థపై ఖర్చు చేయడము లేదు.

భారతదేశములో ఉచిత న్యాయ సహాయముపై తలసరి ఖర్చు – 80% జనాభా అర్హత కలిగినది – వార్షికానికి కేవలం రూ. 3.87 మాత్రమే.

ఇండియా జస్టిస్ రిపోర్ట్ పై వ్యాఖ్యానిస్తూ, న్యాయమూర్తి (రిటైర్డ్) మదన్ బి. లోకుర్, ఇలా అన్నారు, "వైవిధ్యము, శిక్షణ మరియు మౌలికసదుపాయాలపై కొత్త కోణాలను జోడిస్తూ గత రెండు నివేదికల కంటే, రాష్ట్రాలు గణనీయమైన పురోగతి సాధించడం మూడవ ఐజేఆర్ చూపుతుంది. కొన్ని రాష్ట్రాలు తమ పనితీరును నాటకీయంగా మెరుగుపరచాయి కాని ఒక మొత్తంగా ఇంకా చేయవలసినది చాలా ఉంది. పోలీసుకు సంబంధించినంతవరకు, పోలీసులలో మహిళా అధికారుల కొరత లేదు. న్యాయ సహాయము బాగానే అందుతోంది కాని ఇంకా చాలామందికి నాణ్యమైన ఉచిత న్యాయ సహాయము అందవలసి ఉంది, మేము మా సేవలలో ప్రజలకు ఉన్న నమ్మకాన్ని ఇంకా పెంచవలసి ఉంది."

ఎంఎస్. మాజా దారువాలా, చీఫ్ ఎడిటర్, ఇండియా జస్టిస్ రిపోర్ట్ 2022 ఇలా పేర్కొన్నారు, "దేశాల సమాఖ్యలో సభ్యులుగా మరియు మరీ ముఖ్యంగా తనకు తాను ఒక నిబద్ధత కలిగినదిగా, భారతదేశము 2030 నాటికి తాను అందరికి న్యాయము అందేలా నిర్ధారిస్తుందని మరియు అన్ని స్థాయిలలో సమర్థవంతమైన, జవాబుదారీ

కలిగిన మరియు ఇన్‌క్లూసివ్ సంస్థలను నిర్మిస్తుందని వాగ్దానం చేసింది. కాని మనం ఇంకా చాలా దూరం వెళ్ళవలసి ఉందని ఈ సంవత్సరం ఐజేఆర్ లోని అధికారిక గణాంకాలు చూపుతున్నాయి. ప్రతి ఒక్కరికి సరసమైన, సమర్ధవంతమైన మరియు అందుబాటులో ఉన్న న్యాయ సేవలను అందించడము ఆహారము, విద్య లేదా ఆరోగ్యము వంటి అత్యవసరాల మాదిరిగా పరిగణించాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇది జరగాలి అంటే మరిన్ని వనరులు అవసరం ఉంటుంది, మరింత సామర్థ్యం పెంచాలి మరియు దీర్ఘకాలికంగా ఉన్న లోపాల పట్ల శ్రద్ధ వహించాలి."

విస్తృత జాతీయ ఫలితాలు:

ఖాళీలు

జాతీయంగా, ఐజేఆర్ 2022లో, న్యాయవ్యవస్థలో ఖాళీలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి:

- **పోలీసు:** 22% (కానిస్టేబుల్స్), 29% (అధికారులు)
- **జైళ్ళు:** 28% (అధికారులు), 26% (కేడర్ సిబ్బంది), 36% (సవరణాత్మక సిబ్బంది), 41% (వైద్య సిబ్బంది), 48% (వైద్య అధికారులు)
- **న్యాయ వ్యవస్థ:** 30% (ఉన్నత న్యాయస్థానము న్యాయమూర్తులు), 22% (అధీన న్యాయస్థానాల న్యాయమూర్తులు), 26% (ఉన్నత న్యాయస్థానం సిబ్బంది)
- **న్యాయ సహాయం:** 12% (డిఎల్ఎస్ఏ సెక్రెటరీ)

కొన్ని రాష్ట్రాలు ఖాళీలను తగ్గించాయి:

- **పోలీసు:** కానిస్టేబులరీలో తెలంగాణ 40% నుండి 26% కు, మరియు ఇతర అధికారులలో మధ్యప్రదేశ్ 49% నుండి 21%కు.
- **జైళ్ళు:** ఇతర అధికారులలో బీహార్ 66% నుండి 26% కు.
- **న్యాయ వ్యవస్థ:** అధీన న్యాయస్థాన న్యాయమూర్తులలో త్రిపుర 30% నుండి 11% కు, మరియు ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తులలో ఆంధ్రప్రదేశ్ 70% నుండి 19% కు.

- **న్యాయ సహాయం:** డిఎల్ఎస్ఏ సెక్రెటరీల కొరకు చత్తీస్ఘడ్ 48% నుండి సున్నా వరకు.

<u>మూడు స్తంభాలలో (న్యాయవ్యవస్థ, పోలీసు మరియు జైళ్ళు) కేవలం జార్ఖండ్ మరియు ఉత్తర ప్రదేశ్ 5 సంవత్సరాల కాలములో (2017-2022) ఖాళీలను తగ్గించగలిగాయి.</u>

<u>వైవిధ్యము</u>

పోలీసు అధికారులు మరియు కానిస్టేబులరీలలో ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఓబిసి కోటాలు: ఎస్సీ, ఎస్టీ మరియు ఓబిసి స్థానాలలో తన కోటాను పూర్తి చేసిన ఏకైక రాష్ట్రముగా కర్ణాటక నిలిచింది.

న్యాయవ్యవస్థలో, అధీన/జిల్లా న్యాయస్థాన స్థాయిలో, మూడు కోటాలను ఏ రాష్ట్రము పూర్తి చేయలేకపోయింది. కేవలం గుజరాత్ మరియు చత్తీస్ఘడ్ మాత్రము వారి వారి ఎస్సీ కోటాలను పూర్తి చేశాయి. అరుణాచల్ ప్రదేశ్, తెలంగాణ మరియు ఉత్తరాఖండ్ తమ తమ ఎస్టీ కోటాలను పూర్తి చేశాయి. కేరళ, సిక్కిం, ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు, చత్తీస్ఘడ్ మరియు తెలంగాణా వారి వారి ఓబిసి కోటాలను పూర్తి చేశాయి.

కీలక స్థానాలలో న్యాయవ్యవస్థలో (పోలీసు, జైళ్ళు, న్యాయవ్యవస్థ & న్యాయ సహాయము) మహిళల వాటా: 10లో 1 మహిళ ఉన్నారు.

పోలీసు సిబ్బందిలో మొత్తం మహిళల వాటా సుమారు 11.75% ఉండగా, అధికార స్థాయిలో 8% తో ఇంకా తక్కువగానే ఉంది. ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తులలో 13% మరియు అధీన న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తులలో 35% మంది మహిళలు. జైళ్ళ సిబ్బందిలో 13% ఉన్నారు. చాలా రాష్ట్రాలు మహిళా ప్యానెల్ న్యాయవాదుల వాటాను పెంచాయి. జాతీయంగా, ఈ వాటా 18% నుండి 25%కి పెరిగింది.

మౌలికసదుపాయము

సిసిటీవిలు: సుమారు 25% -- నాలుగులో ఒకటి -- పోలీసు స్టేషన్లలో ఒక్క సిసిటీవి కూడా లేదు. 10 పోలీసు స్టేషన్లలో సుమారు మూడు పోలీసు స్టేషన్లలో మహిళా హెల్ప్ డెస్క్ లు లేవు.

ఆక్యుపెన్సీ: సుమారు 30% (391 జైళ్ళు) 150% పైగా ఆక్యుపెన్సీ రేట్ ను రికార్డ్ చేశాయి మరియు 54% (709 జైళ్ళు) 100% కంటే ఎక్కువ సామర్థ్యముతో నడుస్తున్నాయి.

అండర్-ట్రయల్స్: అండమాన్ & నికోబార్ ద్వీపాలు, అరుణాచల్ ప్రదేశ్, మిజోరాం, త్రిపుర, మరియు మధ్యప్రదేశ్ మినహా, అన్ని రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలలో అండర్ ట్రయల్ జనాభా 60% కంటే ఎక్కువగా ఉంది.

పనిభారము

న్యాయవ్యవస్థ:

- **పెండింగ్ కేసులు:** 28 రాష్ట్రాలు/కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలలో అయిదు సంవత్సరాలకు పైగా ప్రతి నాలుగు ఉన్నత న్యాయస్థానం కేసులలో ఒక కేసు పెండింగ్ లో ఉంది. 11 రాష్ట్రాలు/కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలలోని జిల్లా న్యాయస్థానాలలో అయిదు సంవత్సరాలకు పైగా ప్రతి నాలుగు కేసులలో ఒకటి పెండింగ్ లో ఉంది.
- **ఒక్కో అధీన న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తికి జనాభా:** 71,224 ప్రజలు
- **ఉన్నత న్యాయస్థానం న్యాయమూర్తికి జనాభా:** 17,65,760 ప్రజలు

పోలీసు:

సివిల్ పోలీసుకు జనాభా: 831 ప్రజలు

జైలు:

వైద్య అధికారులు: భారతదేశములోని 554,000 జైలు ఖైదీల కొరకు 658 వైద్య అధికారులు ఉన్నారు. సగటున 842 ఖైదీలకు ఒక వైద్యుడు ఉన్నారు.

న్యాయస్థానం కొరకు బడ్జెట్లు ఒక చూపులో

న్యాయ సహాయం: నేషనల్ లీగల్ సర్వీసెస్ అథారిటి (నాల్సా) మరియు రాష్ట్రము/యూటి ప్రభుత్వాల ఖర్చుతో సహా న్యాయ సహాయముపై జాతీయ తలసరి ఖర్చు వార్షికానికి రూ. 4.57. నాల్సా ను మినహాయిస్తే ఈ అంకె

రూ. 3.87 కు తగ్గుతుంది, ఒకవేళ నాల్సా యొక్క బడ్జెట్ (2021-22) ను మాత్రమే పరిగణిస్తే, తలసరి ఖర్చు రూ. 1.06 మాత్రమే.

జైళ్ళు: జైళ్ళపై జాతీయ తలసరి ఖర్చు రూ. 43. జాతీయంగా, ప్రతి ఖైదీపై ఖర్చు రూ. 43,062 నుండి రూ. 98,028 కు తగ్గింది. ప్రతి ఖైదీపై అత్యధిక వార్షిక ఖర్చులో ఆంధ్రప్రదేశ్ అత్యధికంగా రూ. 211,157 రికార్డ్ చేసింది.

న్యాయవ్యవస్థ: న్యాయవ్యవస్థపై జాతీయ తలసరి ఖర్చు రూ. 146. ఏ రాష్ట్రము కూడా న్యాయవ్యవస్థ కొరకు తన మొత్తం వార్షిక ఖర్చులో ఒక శాతము కంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయడం లేదు.

పోలీసు: పోలీసు పై జాతీయ తలసరి ఖర్చు రూ. 1151, ఇది నాలుగు స్తంభాలలో అత్యధికము.

ఐజేఆర్ 2022 తక్షణ మరియు ఫౌండేషనల్ సవరణలను రెండిటిని పునరుద్ఘాటించింది. ఇది ఖాళీను అత్యవసరంగా పూరించడము మరియు పెరిగిన ప్రాతినిధ్యములకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది. తిరుగులేని మార్పును అమలు చేయుటకు, ఇది జస్టిస్ డెలివరీ ఆవశ్యక సేవగా నియమించబడాలి అని ఉద్బోధించింది.

Notes to the Editor:

1. For key findings on each pillar, please refer to the National Factsheet.
2. For further details and perspective please refer to respective pillar backgrounders or visit: https://indiajusticereport.org/
3. For an interactive web-visualization to compare and assess states, please visit: https://indiajusticereport.org/
4. The India Justice Report 2022, national factsheet and an interactive web output will be available at https://indiajusticereport.org/
5. The IJR 2022 uses the latest official data available at the time of going to press: for the police it is 1 January 2022; prisons 31 December 2021; judiciary uses data from 2022 and 2023; and for legal aid for 2021-22 and March and June 2022. Population figures are sourced from the National Commission on Population 2019 and budget figures rely on Comptroller and Auditor General reports and state budget documents for 2020-21

For further details, please contact:

Valay Singh India Justice Report E: valaysingh@gmail.com M: 9717676026	Jeunelle Rebello Current Global E: jrebello@currentglobal.com M: 8806749170	Nayantara Dutta Tata Trusts E: ndutta@tatatrusts.org M: 9819052678